

Naar Babylon

**Een waarschuwing tegen de
valse eenheid van de
oecumenische beweging**

A. Gibert

Vertaling: D. Boom

De oecumene.

Het gesprek over de eenheid van de christenen is aan de orde van de dag. Maar het is duidelijk, dat het merendeel van hen die er over spreken niet hebben begrepen wat de Schrift er van zegt, zelfs als ze de autoriteit van de Bijbel erkennen. Ondanks dat velen prijzenswaardige pogingen ondernemen om de eenheid in de christenheid te herstellen groeit de verwarring en die zal zijn hoogtepunt vinden in het Babylon, zoals beschreven in Openbaring.

1. De eenheid van de christenen bestaat, ondanks dat zij iets anders laten zien.

Er is niets kostbaarder dan deze eenheid. Maar het is geen ideëel gezichtspunt dat we zo dicht mogelijk moeten benaderen. Het is een positief en vaststaand feit, en het is de plicht van de gelovigen deze eenheid uit te dragen met verwerping van alles wat men daarnaast gebouwd heeft of wil bouwen.

De eenheid van de christenen *bestaat*. Ze wordt gevormd door *alle* ware gelovigen en *door hen alleen*. Al zijn ze ook nog zo vermengd met gelovigen die nog niet wedergeboren zijn in de zogenaamde christelijke wereld, „de Heere kent wie van Hem zijn” (2 Tim. 2:19). Laten we ons deze vertroostende zekerheid niet laten ontnemen, die in deze laatste tijden aan de getrouwe gegeven wordt door de eerste zijde van het zegel, dat gezet is op het vaste fundament van God.

Eenheid van de familie van God.

Gods kinderen leven in de massa's en in de fracties van de christenheid. Gods kinderen zijn één, in antwoord op het gebed van de Heer Jezus in Johannes 17, omdat ze „opnieuw geboren”, hetzelfde leven bezitten als Christus, éénzelfde natuur hebben met Hem. Hun éénheid zal in heerlijkheid geopenbaard worden voor de ogen van de wereld (vs.23). Maar ze is nu al effectief, „opdat de wereld gelooft” dat Jezus de Gezondene van de Vader is (vs.21). We kunnen die eenheid niet zelf maken, maar aan de wereld het bewijs van haar bestaan geven. Deze eenheid van de familie van God is inderdaad zichtbaar voor de wereld en daardoor wordt de wereld verzocht te geloven in de Heere Jezus Christus. Daar ze weigert dit te doen, zal ze de waarheid erkennen moeten op de dag waarop de gelovigen „volmaakt in één” zullen zijn. Hun eenheid is dus een feit voor hén die „niet van de wereld zijn”, zoals Ik, zegt de Heer Jezus, niet van de wereld ben” (vs. 14, 16). Dus in tegenstelling met wat doorgaans beweerd wordt, is het alleen als *vreemdelingen in de wereld* dat de gelovigen de Goddelijke boodschap tot de wereld kunnen brengen.

Eenheid van de Gemeente, het lichaam van Christus.

Vanuit een ander gezichtspunt bezien vormen de gelovigen de Kerk (of Gemeente) van God, die Hij Zich verworven heeft door het bloed van Zijn eigen Zoon (Hd. 20:28). Deze Kerk wordt op aarde gevormd sinds Pinksteren toen de Heilige Geest van de hemel is neergedaald om de gelovigen „tot één lichaam te dopen”, 1 Kor. 12:13. En zij blijft op aarde tot de Heer haar tot Zich in de hemel komt nemen. Deze eenheid van het lichaam van Christus, als die van de familie van de Vader, is volmaakt en onveranderlijk. „Er is één lichaam en één Geest”. Ef. 4:4. Alle gelovigen zijn door de Heilige Geest verbonden aan het verheerlijkte Hoofd, Christus in de hemel.

Door een eenheid te willen maken, die al bestaat, ontkennen we dat zij al bestaat. Alle

inspanningen op dit gebied miskennen het werk van God. Ze moet *uitgeleefd en geopenbaard* worden door hen die ze omvat.

Ontrouw van de christenen en trouw van Christus.

Het is helaas duidelijk, dat deze eenheid niet zichtbaar is. Dit is de schuld van de gelovigen. Dat al sinds de allereerste tijd van de Kerkgeschiedenis. In het begin van het boek Handelingen ziet men de Gemeente in haar normale toestand: alle gelovigen (en zij alleen) hadden hetzelfde leven, drukten aan de Tafel des Heren de eenheid van het lichaam van Christus uit, en de Geest werkte met kracht in hun midden. Sinds de leugens van Ananias en Safira hebben de christenen gefaald ten aanzien van het getuigenis dat ze moesten geven. Toch blijft het niet minder waar dat allen als leden van de familie van God, als leden van het lichaam van Christus, met elkaar verbonden zijn en vermaand worden „de eenheid des Geestes te bewaren”, omdat er „één lichaam is” terwijl ieder van hen de drager is van een getuigenis dat hij zal geven in de mate waarop hij levend is.

„Het lichaam van Christus, dat de gemeente is”.... Hij heeft haar lief als Zijn Bruid. Hij heeft Zich voor deze éne Kerk gegeven. Hij koestert en voedt en reinigt haar. Niets is verkwikkender als het hart snel verdort in de arbeid en de strijd, dan deze gedachte aan de liefde van Christus voor de Gemeente. Ze is constant, getrouw, vol zorg en waarheid. De Kerk bestaat slechts door deze blijvende liefde. „Hoe komt het”, zei meer dan een eeuw geleden een geliefde dienstknecht van God, „dat men van zovele zijden vraagt: Waar is de Kerk? - Hierdoor, dat Christus ze niet vergeten heeft”. (G.V.W.). Voor haar heeft Hij de dood, satan en wereld overwonnen en de poorten van de hades zullen haar niet overweldigen. Hij ziet haar zoals Hij ze Zich zal voorstellen. Laten we door de Geest van Christus zodanig vervuld zijn dat wij in elke gelovige een kind van God, een lid van het lichaam van Christus onderscheiden, en dat we hem als zodanig liefhebben.

„De eenheid van de Geest bewaren” en uitdrukken dat er „één lichaam is”.

Laten we zo „de eenheid van de Geest in de band van de vrede bewaren”. Dat houdt helemaal niet in dat we elkaar wederkerig kunnen steunen om kwaad te doen, maar integendeel dat we elkander bemoedigen om samen te gehoorzamen. Dat houdt ook niet in dat we hén als christenen erkennen die openbaren dat ze noch het leven, noch de Geest hebben. De apostelen Petrus, Johannes, Judas en ook Paulus, wijzen met kracht de valse leraars af, de „ingeslopen valse broeders, die zich ingedrongen hadden”, Gl. 2:4, „binnen geslopenen”, Judas :4. Alleen is het in de huidige verwarring niet altijd makkelijk hen te ontmaskeren. En hier komt de tweede inscriptie van het zegel naar voren: „Ieder, die de naam van Christus noemt, moet zich ver houden van de ongerechtigheid”, 2 Tim. 2:19. De zekerheid dat de Heer kent die van Hem zijn, kan niet rechtvaardigen, dat onder de dekmantel van de „eenheid van de Geest”, eenheid tussen het goede en het kwade, de waarheid en de dwaling verondersteld wordt. De afscheiding van het kwaad is persoonlijk, maar de getrouwe wordt uitgenodigd te jagen naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen “die de Heer aanroepen uit een rein hart”. De liefde zal er onder lijden als ze niet kan wandelen met personen die, hoewel ze zeker christenen zijn, niet aan het bevel gehoorzamen zich van het kwade af te scheiden. Wij verloochenen de liefde van Christus als wij hen aanmoedigen in de „ongerechtigheid” waarvan zij zich moeten afscheiden. Laten we acht slaan op 1 Joh. 5:2.

Er is geen andere weg, omdat God geen gemeenschap wil hebben met de duisternis (2 Kor.

6:14). Zij die gehoorzamen bevinden zich samen op het fundament. Ze hebben de hulpbronnen en de raadgevingen van het Woord tot hun beschikking. Of het er nu twee zijn of honderd of miljoenen, dat verandert niets aan de voorrechten en aan de verantwoordelijkheden van de kerk waarvan ze, zelfs al zijn er weinig in aantal, op een bepaalde plaats hebben te getuigen dat de volmaakte eenheid bestaat. De uitdrukking van de eenheid van het lichaam bevindt zich wezenlijk in het „ene brood" aan de tafel van de Heer (1Kor. 10:17). Zij die er aan deelnemen getuigen daardoor van het bestaan van het lichaam van Christus, hoewel ze zich bewust zijn er niet de enige leden van te zijn. Ze hebben de verantwoordelijkheid om ermee in overeenstemming te wandelen, in gehoorzaamheid aan het Woord. Ze geven door het brood en de wijn de bestaande eenheid weer, die niet gemaakt hoeft te worden. Het komt hun toe ze in de praktijk in liefde en in waarheid te laten zien.

2. Deze eenheid heeft niets te maken met de pogingen van de oecumenische beweging binnen het christendom.

De waarheden waar we zojuist aan herinnerd hebben, zijn bekend aan de meeste van onze lezers. Ze moeten met een toegenomen ijver worden vastgehouden op het ogenblik dat de pogingen zich ontwikkelen, namelijk om de talrijke onderdelen van het lichaam waarin de christenheid verdeeld is, te hergroeperen. De grote stroom van de „oecumenische beweging" sleept de meerderheid van de protestantse kerken en groeperingen mee, alsook de Anglicanen en de Oosters-orthodoxe kerken, die alle hun bijval betuigen "met de oecumenische Raad van christelijke kerken die in 1927 gesticht is. En zonder dat er nog effectieve samenwerking is trekt deze de aandacht van Roomse kerk, die tegelijk geïnteresseerd en verontrust is.

Gelegaliseerde verlangens en inconsequente plannen.

De pogingen tot oecumene lijken mooi. Ze willen beantwoorden aan de behoefte tot eenheid die door de meerderheid gevoeld wordt. Een behoefte die vergezeld gaat van een oprecht gevoel van verbijstering en verdriet ten aanzien van de versnippering van de christenheid. De voorstanders beroepen zich op gedeelten van de Schrift, met name op het „hogepriesterlijk gebed" dat in Johannes 17 staat. Velen van hen hebben een zeker besef van de bestaande eenheid die alle ware gelovigen omvat. Ze noemen die, ten onrechte overigens, de onzichtbare Kerk. En ze erkennen graag dat alle kerken „schuldig zijn aan de zonde van de verdeeldheid".

In veel kringen herhaalt men het gebed van pastoor Couturier: „*Dat de zichtbare eenheid van het koninkrijk Gods kome, zoals Christus dat wil, door de middelen die Hij zal willen*". Paus Johannes XXIII sprak, toen hij de bijeenkomst van het Vaticaanse Concilie II aankondigde, over de edelmoedige en groeiende pogingen, van verschillende zijden ondernomen, om de zichtbare eenheid van alle christenen weer op te bouwen, volgens de wensen van de Goddelijke Verlosser" (Bul Humanae salutis, 25 dec. '61).

We kunnen nog verder gaan. Deze beweging profiteert van de uitwerking van een niet te betwisten werk van de Geest van God om de gelovigen het bewustzijn te geven dat de komst van de Heer nabij is en hen ertoe te brengen Hem te verwachten. De echo's van de middernachtskreet verlengen zich. „Laat hij die het hoort, zeggen: Kom". De eenheid van de kerk staat op het punt voltooid te worden in de heerlijkheid. We kunnen ons zeer goed

verenigen met het gebed van de christen die aan God vroeg in deze tijd van het einde een machtige werking van zijn Geest te geven, met het oog op de komst van de Heer. Hij voegde eraan toe: „*Het is nodig voor de heerlijkheid van Uw Zoon, dat Hij hier beneden als Hij komt een volk vindt dat Hem verwacht*” (zie „Echos des Conférences de Vevey” van nov. 1902, pag. 157). Hoe zouden we niet wensen dat de kinderen van God zich verenigd vonden als vreemdelingen op aarde, maar gereed hun vaderland binnen te gaan en hun onuitsprekelijk heerlijk lot belevend, in geloof, hoop en liefde?

Het lijkt net alsof het enige wat we hierop kunnen zeggen is: „We zijn één, laten we alle scheidsmuren door de mensen tussen gelovigen opgericht omlaag halen, en laten we in tegenstelling hiermee samen zorgvuldig de goddelijke waarheid bewaren, in een scheiding tussen gelovigen en de wereld”. Maar hier komen de vreemdste inconsequenties aan de dag.

Lid van het lichaam van Christus en lid van een kerk - twee totaal verschillende begrippen.

Men zegt: „Laten we één proberen te zijn, terwijl we onze wederzijdse individualiteit als groep bewaren, die al of niet religieuze en wedergeborenen bevat”. Men betuigt het verlangen naar eenheid, maar dan als hervormden, orthodoxen, anglicanen, methodisten enz. en rooms-katholieken als ze erin toestemmen. Dit is zo waar dat men met kracht opkomt tegen alle „proselytisme”, en hieronder iedere poging verstaat om iemand van de ene groep in de andere te doen overgaan. Een hardnekkige bijziendheid verhindert, dat men ziet dat het bestaan van de kerken de eenheid van de Kerk tegensprekt. Zij die het hardst praten over het neerhalen van de scheidsmuren tussen de groepen laten niet na hun kerken naar voren te brengen, ieder met zijn eigen „geloof”, zonder over hun kerkgebruiken te spreken.

Nooit is het meer nodig geweest goed onderscheid te maken tussen de personen (leken, of dominees en priesters van alle rang en stand) en de systemen waarin ze verwickeld zijn. Laten we het machtige werk van de Heilige Geest om zielen levend te maken, erkennen en de gezegende uitwerkingen van de genade om hen te doen wandelen in een weg van actieve toewijding en van persoonlijke heiligheid, bevorderen. God is niet onrechtvaardig om te vergeten wat er voor Hem gedaan wordt, maar als de gedachte aan „leden van het lichaam van Christus” losgelaten wordt, worden de personen nog slechts beschouwd als „leden van een kerk”, of als men nog zover gaat om ze als leden van dit lichaam van Christus te beschouwen, is het door tussenkomst van een kerk.

Het lichaam is niet één lid, maar vele leden, wordt er gezegd (1 Kor. 12:14). Vele leden, maar niet vele lichamen! Dat zou dwaasheid zijn.

De kerken moeten elkaar leren verstaan. Het doel zou moeten zijn, (volgens het voorstel van één der meest bekende oecumenisten), dat „iedere kerk in de gemeenschappen waarvan ze gescheiden is, ware kerken van Christus zal erkennen”. Of anders gezegd, men zou in de richting van de eenheid komen als men eerst de verdeling - in de sterke zin van het woord - ging heiligen. Ongetwijfeld hopen de leiders van de oecumenische beweging op de lange duur de protestantse denominaties samen te voegen en ze vervolgens in een groot geheel met de orthodoxe en roomse kerken te verenigen. Maar dat in wederzijdse verdraagzaamheid over hun verschillende gezichtspunten, wat er op neerkomt dat men de verdelingen laat voortbestaan, al schaft men de etiketten af. Ofwel, en dat is een andere

inconsequentie, dat men de mengelmoes van onverzoenbare elementen als een eenheid gaat voorstellen.

De eenheid van het lichaam van Christus is niet de uiterlijke eenmaking van zichtbare kerken, en ook niet het gemeengoed maken van bepaalde overtuigingen ten koste van fundamentele waarheden van het christendom.

Waar komen in feite de verdelingen vandaan? Uit het feit dat de geest van de mens de werking van de Geest van God heeft terzijde gesteld? Het „christelijk geloof” is door de één zus, door de ander zo uitgelegd, zodat elke groep het volgens zijn bijzondere opvatting belijdt. En nu, (zoals een katholiek publicist het schrijft), „de kerken evenveel ijver aan de dag leggen om zich te verzoenen als ze het vroeger gedaan hebben om zich te verdelen”, zeggen ze: „Laten we toenadering vertonen, laten we zoveel als het kan van onze overtuigingen gemeenschappelijk voeren, terwijl we toch de bijzonderheden bewaren die ons nu scheiden”. Nu raken deze bijzonderheden meestal de grondslagen van het christendom. Maar dat doet er weinig toe, als die verschuilende groepen maar samenwerken aan de uiterlijke eenheid.

Het is waar, de meeste “verlichten” stemmen wel toe dat er *één* waarheid is en dat men die gemeenschappelijk moet bewaren. Maar de waarheid is Christus, zoals de Heilige Geest Hem ons leert kennen door het Woord van God. Men zou er dus om die toenadering toe te staan mee in moeten stemmen, dat verschuilende meningen het samen eens zijn over de godheid van Christus, over Zijn mensheid, zelfs over Zijn historisch bestaan, evenzeer als over de werkelijkheid van Zijn opstanding, over de verzoening, over de inspiratie der Schrift, over de betekenis van het kruis, over het eeuwig oordeel. Ofwel, men zal zijn best doen „de waarheid op een wijze, voor allen toegankelijk, voor te stellen, wat logisch is, maar wat de waarheid aan het gevaar blootstelt dat ze misvormd wordt. In werkelijkheid gebeurt alles, of men het wil of niet, door een compromis met de waarheid van de Schrift. Laten we hier een rechtzinnige voorvechter van de oecumene citeren: „*zij die de gemeenschap zoeken in het gebed en de eenheid in de liefde..... worden broeders, verenigd in de liefde hoewel verdeeld in hun geloof*” (benadrukking door de schrijver). Wij antwoorden met de Schrift, in haar letter en in haar Geest: „is Christus verdeeld?” (1 Kor. 1:13), en ook: „totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God” (Ef. 4:13). Moeten we dan niet meer „strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen overgeleverd is”? (Judas :3). Is het Woord van God niet meer de waarheid? (Joh. 17:17).

„Houd iedereen in ere; heb al uw broeders lief” (1 Petr. 2:17). Jazeker, God geve het ons dat die oecumene, de eenheid in Christus, blijft. Het is voor altijd voorgeschreven „laat alles bij u in liefde gebeuren”. Maar ook, en zelfs eerst: „sta vast in het geloof” (1 Kor. 16:13-14). Het geloof in stukken hakken om de mensen op haar puinhopen te verenigen; beweren beter te leven als men de levensbronnen laat uitdrogen; de speculaties van de mensen met de waarheid van God gelijkstellen; Zijn Woord betwisten en ontleden in plaats van zich eraan onderwerpen; zou een kind van God daar zijn handtekening onder willen zetten?

Ongetwijfeld verklaart men „allen die de enige Heer van een wereldkerk aanroepen” te willen verenigen. Maar wat een dubbelzinnigheden in die aanroeping zelf! De apostel Paulus bezweert Timotheus zich te voegen bij „hen die de Heer aanroepen uit een rein hart” - niet

dat hun hart beter is, dan het hart van de anderen en dat ze beweren dat ze meer verheven zijn. Maar het zijn zij, die eenvoudig het Woord vertrouwen zich afzonderen van de openbaar geworden ongerechtigheid.

De dubbelzinnigheid is aan de andere kant, laten we het nog eens zeggen, in de betekenis zelf van de Kerk, die wereldkerk, waar men op een heel vage manier over spreekt. En waarvan men in werkelijkheid slechts het uitwendige lichaam ziet dat, voor zich de naam van Christus in de wereld opeist, maar dat Hij nooit zou kunnen erkennen als Zijn lichaam, dat een hemels lichaam is. Men zegt wel, dat er een onzichtbare Kerk is en zichtbare kerken en men wil deze bijeenvergaderen, maar om wat te maken? Deze onzichtbare Kerk? Dan zijn we in volle tegenspraak met en in elk geval verre van de ware Kerk. Sommigen spreken van een federatie van kerken, en laten zo de verdeling voortbestaan al bevestigen zij deze „onzichtbare Kerk". Anderen zijn geneigd de kerken in een gezaghebbende superkerk te groeperen. Anderen ten slotte willen alles samensmelten in één, zonder dat er ooit sprake kan zijn van een onzichtbare kerk. Maar bij alles wordt de werkelijke eenheid halsstarrig terzijde gelaten. Het is alsof men betreurt, dat men een waterstroom heeft verknoeid door ze in allerlei kanalen te laten stromen, zodat ze steeds meer achteruitging en nu allerlei plannen maakt om het zuivere water terug te krijgen door die vertroebelde wateren samen te voegen, inplaats van tot de Bron terug te keren.

Standpunten naar aanleiding van de oecumenische beweging.

II. Verschillende stellingen tegenover de pogingen tot bijeenbrenging van de kerken.

Ten opzichte van deze beweging doen zich twee tegenovergestelde standpunten in de christenheid voor:

Evangelische of protestantse gelovigen

Een bepaald aantal kerken verwerpt de tendens van de oecumenische beweging. Maar zij berusten in de huidige stand van zaken, die zonder twijfel voor slecht gehouden wordt, maar waar de evangelischen tóch mee verbonden blijven door zich als afzonderlijke groepen te handhaven. Ze hebben ontmoetingen met elkaar voor bepaalde activiteiten, vooral voor evangelisatie. Ze houden het voor noodzakelijk, dat ieder zijn eigen organisatie behoudt, in een afzonderlijk deel van het lichaam. Mochten de geliefde gelovigen die ermee verbonden zijn toch over de ernst van de woorden van één van hen nadenken, als hij verslag doet van een congres van de Unie van de Evangelische Christenen, waarin het merendeel van de denominaties in kwestie verenigd zijn. Hij schrijft: „ dit ontroerende gezicht van de Kerk van Jezus Christus, *verschillend in zijn menselijke organisatie en zijn vormen van eredienst*, maar één en broederlijk om zijn onbetwist Hoofd, Jezus Christus, Heer en Heiland van de gelovigen." Zijn wij dan bevoegd aan de Kerk van Jezus Christus „menselijke organisatie en vormen van eredienst te geven, ieder naar eigen gedachte? Zijn het Woord en Zijn leringen dan niet meer voldoende en moeten er regelingen en tradities zijn?

*Rome*¹

¹ Voor meer onderwijs en achtergrondinformatie over de dwalingen van de Rooms-Katholieke en oosters-orthodoxe kerken verwijzen we graag naar onze brochure 'Gebouwd op de Rots?', door Harold Grevers.

De andere positie is die van Rome. De Roomse kerk noemt zich één, katholiek en apostolisch². Zij acht zich het „enige lichaam”, zij alleen. Groot is de illusie van hen die denken dat ze hun leerstellingen en hun vormen kunnen bewaren en zich nochtans met Rome verenigen of die hopen dat Rome zich zal aanpassen om zich in *hun* eenheid te voegen. De Roomse kerk heeft haar eigen oecumene. Zij noemt zich de Moederkerk, de enige erfgename en voortzetting van de Kerk van de apostelen; ze bevestigt dat ze onmisbaar is voor een ziel om God te vinden; ze erkent in haar hoofd, de paus, de plaatsvervanger van Jezus Christus - onfeilbaar als hij een dogma in deze hoedanigheid afkondigt. Ze vormt een groots gebouw, uitstekend beheerd, en geroepen (zoals ze denkt) om de wereld te regeren. Ze aanbidt zichzelf en schrijft als eerste plicht absolute gehoorzaamheid voor aan datgene wat zij beveelt. Zo'n kerk kan de eenwording niet anders opvatten dan als de bijeenbrenging in haar schoot, - „het vaderlijk huis” zoals zij zojuist anderen in haar nieuwe pontifex gezegd heeft van allen die ze nu noemt de „gescheiden broeders”, na ze meedogenloos als kettters bestreden te hebben.

Ze weet zich aan te passen. Ze zal als het nodig is, een wijziging in haar samenstelling brengen. Maar dat om het geheel te verstevigen om te kunnen „worden voorgesteld aan de van haar gescheiden christenen als een aantrekkelijk onderdeel om zo hun oprechte hereniging, in de waarheid en de naastenliefde, in het mystieke lichaam van de enige katholieke Kerk te vergemakkelijken” (Homilie van Paus Paulus VI op de dag van zijn inwijding, (1 juli 1963). Maar ondanks de doelen die men behaald heeft door wat men noemt het progressisme, dat wil zeggen een zekere aanpassing aan de moderne ideeën, op het integrisme, dat wil zeggen het starre vasthouden aan de dogma's, zou ze zichzelf verloochenen als ze haar traditie, haar hiërarchie, haar dogma's opgaf: die van de onfeilbaarheid van de Paus zowel als die van de werkelijke aanwezigheid in het „sacrament van de mis”, de tussenkomst van de heiligen, de Mariadienst, de onbevleete ontvangenis en de hemelvaart van Maria, Maria middelares van de genades, de wederkerigheid van de verdiensten, enz.

Als dan nog maar tegenover deze macht de andere helft van de christelijke wereld, zij die door de oecumenische stroom wordt meegesleept, hier een „zuivere leer” tegenover kon stellen! Maar we hebben het al gezien: liever dan tot overeenstemming te komen om alles neer te werpen wat niet de grondslag van het christendom is, vleit men elkaar met het samenleven laten op dubbelzinnige formules van de meest verschillende opvattingen over wat men nauwelijks christelijke waarheden kan noemen, maar zo breed mogelijke godsdienstige opvattingen. Zij buigt zelfs leerstellingen en praktijken naar hetatholicisme om, zoals waarvan de godsdienstige protestantse gemeenschappen en de „liturgische vernieuwing” getuigt. Hoe zou men ook, zonder een zuivere en zekere leer, aan de opsorping van Rome weerstand kunnen bieden? Ziet men deze niet de hand uitsteken: dankzij het concilie naar de oecumene, zoals een machtig zeekasteel een lichter scheepje in haar vaarwater trekt?

² De orthodoxe kerk, verdeeld in nationale autonome kerken die bijna allemaal in het oosten liggen, heeft dezelfde opvatting van haar eenheid, haar catholicisme, haar apostolicisme, als de Roomse kerk en ze verdedigt een hechtere traditie en een verhevener liturgie. Zo weigert het oppergezag van de bisschop van Rome (de Paus) te erkennen. Intussen roept ze Maria en de heiligen aan. Haar aanspraak de enige Kerk te vertegenwoordigen is in zonderlinge tegenspraak met haar aanwezigheid in de oecumenische Raad der kerken.

Waar is nu de plaats van trouwe Christenen?

Het is dus zo dat we, of kerken zien die toestemmen dat de waarheid iets betrekkelijks is, en die door hun bestaan de eenheid van de Kerk tegenspreken, óf we zien een kerk die beweert dat ze de enige is, terwijl alle andere christenen verdeeld (orthodoxen, anglicanen) of ketters (protestanten in het algemeen) zijn. Door de dwaling of de leugen niet aan te nemen is de plaats van de getrouwen nergens, dan bij Christus en Christus alleen. We mogen God ervoor prijzen dat de Heer dienaren van Hem erkent te Thyatire, dat er in Sardes zijn „die hun klederen niet bevlekt hebben", en dat er harten zijn die voor Hem de deur opendoen in het midden van Laodicea; maar hoe groot het aantal van die getrouwen ook is, het verandert niets aan de toestand van die gemeenten, die even zoveel regels hebben die geoordeeld zullen worden.

Enkele gevaarlijke illusies.

Laten we onszelf overigens niet bedriegen. Een eenheid willen maken van alle ware gelovigen hier beneden loopt op twee onoverkomelijke struikelblokken vast. De eerste is dat, omdat alleen de Heer al de ware gelovigen kent, er sommigen buiten gelaten zullen worden. De andere is dat om dezelfde reden, de wedergeborenen uit pure noodzaak er bij ingehaald zullen worden. Of u erkent slechts de aanhangers van een bijzondere leer, zij die het woord uitspreken waaraan met u herkent, en dat is de secte; of u accepteert alle gedoopten, en dat is de massakerk. Feitelijk is het tekenend, dat men nooit hoort spreken in de oecumenische voorstellen over de wedergeboorte, en dat door een bedroevende en groeiende miskenning van de fundamentele waarden van verlossing..

De basis van alle oecumenische actie is, volgens een uitdrukking, gebruikt op de inleidingsconferentie voor de samenkomst van het oecumenisch concilie van de kerken te Montreal, op 12 juli 1963 „het bestaan van een gemeenschap van gedoopten".

Helaas, wat een misbruiken, die zich ervoor houden het koninkrijk Gods te zijn binnengegaan, en die men als zodanig behandelt, zonder dat ze „uit water en Geest geboren" zijn! Hoe zou bij die toestanden de eredienst volgens het Woord gekend kunnen worden?

De waarschijnlijk meest kenmerkende trek die, typerend voor Rome, langzamerhand alle kerkelijke instellingen gaat tekenen hoe verschillend ze ook zijn, is de zorg voor hun aardse invloed. Overal verheft zich de mens en verdringt hij Christus van zijn bevoegdheid. De kerk, zoals men haar opvat, gaat vóór Christus. En de zichtbare wereldkerk waar men van droomt (meer nog dan dat men haar duidelijk omschrijft — en dat met reden) ziet men als een groot aards instituut. Het blijkt zonneklaar dat de kerken almaar meer bezig zijn met de problemen van de dag, zowel economisch als sociaal en politiek, alsof het hun taak is op dit terrein antwoorden te geven. Het betekent juist de Schrift opzij zetten en de signatuur van vreemdelingen te weigeren. „Aan allen wel doen", is niet zich met hun verwarringen in te laten. Als de gelovigen, waar ze zich ook bevinden, slechts pijnlijk de scheidingen tussen christenen kunnen voelen, zou zich dan niet dikwijls de gedachte bij hen naar boven komen dat deze verdelingen een gevaarlijke factor van zwakheid zijn voor de christenheid in haar functie van wereldmacht? Dit is trouwens het enige gevoel dat de naamchristenen kan inspireren: zij zien in de kerk slechts een instelling van deze wereld en in het christendom een morele nuttige factor. De christenheid wordt weggespoeld door ongodsdienstigheid terwijl men de godsdienst nog sterker begeert dan in het verleden, en men probeert deze

dreiging af te wenden door zich samen te voegen.

Het is goed om de aandacht te vestigen op het feit dat heel veel vrome maar slecht onderrichte mensen ontvlammen voor de hoop om de hele wereld tot het evangelie van de genade bekeerd te zien; de Kerk verbreed te zien tot de afmetingen van de hele mensheid en zo het koninkrijk van God op te richten. Het is een verleidelijk denkbeeld, dat jammer genoeg het Bijbels onderwijs niet kent. Dat laat duidelijk de Kerk zien als verbonden aan een momenteel verworpen Christus, Die haar tot Zich zal opnemen als Hij op het punt staat de macht in handen te nemen. Dan zal Hij het Koninkrijk van gerechtigheid en vrede op aarde oprichten door oordeel. Nu is Hij gezeten aan de rechterhand van God, wachtend totdat Zijn vijanden gelegd worden tot een voetbank Zijner voeten. Tot op dat ogenblik wordt de genade aangeboden. De wereld wil er niet van weten. De verlost en zal Hij „ontrukken aan de tegenwoordige slechte wereld" zoals Paulus zegt in Gal. 1:4; „nadat u het verderf dat in de wereld is, ontvlucht bent" (2 Pet. 1:4). „Zij zijn niet van de wereld" Joh. 17:16.

Over de oecumene.

III. Wat de Schrift zegt over het lot van de Christenheid.

Het falen van de Kerk wat betreft haar getuigenis, als gevolg van het vergeten van haar hemelse roeping.

We raken hiermee de diepe oorzaak aan van de toestand waarin het Christendom zich bevindt: De Kerk heeft vergeten dat haar roeping hemels is, en uitsluitend hemels. Zij die, door roeping en door koop, vreemd is aan deze wereld, heeft zich op de aarde gevestigd. Ze heeft daarop alle of een gedeelte van haar hoop gesteld, terwijl ze „de hoop uwer roeping" heeft verloren. Ze heeft toegelaten dat de wereld in haar binnendrong. Ze heeft zich aan die wereld verbonden. Het onkruid is met de tarwe opgeschoten, het zuurdeeg heeft het deeg doorzuurd, het mosterdzaad is de grote boom geworden, die als toevlucht voor de vogels functioneert. Allerlei soorten valse theorieën zijn binnengeslopen; er zijn menigten die zich christenen noemen zonder dat ze het leven van God hebben. De verwereldlijkte Christenheid, uiteengevallen in zijn diverse vormen, misbruikt de naam van Kerk. Ze zal door de Heer geoordeeld worden volgens die titel, waarmee ze voor de dag komt maar ze is niet de Kerk. Deze, die wel heel droevig ten aanzien van haar zending gefaald heeft, bevindt zich in haar midden, enkel gekend door haar Hoofd, die met trouw en zorg Zich met haar bezighoudt.

„Een vijandig mens heeft dat gedaan", omdat de dienstknechten geslapen hebben. Waar is de remedie te vinden? „Laat beide tezamen opwassen tot aan de oogst". Het is onmogelijk te herstellen wat de mens bedorven heeft. Maar het is altijd mogelijk te handelen in overeenstemming met **dat wat blijft**. Er kan geen sprake meer zijn om de Kerk weer zo te maken als ze in haar begintijd was maar we kunnen wel leven als de voortdurende Kerk, met de hulp van God en zoals Zijn genade het ons leert.

We moeten ons over de staat van de dingen niet verwonderen. Ze is door de apostelen aangekondigd, terwijl het kwaad al in hun tijd begon en steeds erger wordt. Het verlaten

van de eerste liefde (Efeze), het meegaan met de wereld, tegengehouden door de vervolgingen (Smyrna) die ten slotte de Kerk meesleept (Pergamus). We noemen de afgoderij die verbonden is aan de christelijke belijdenis binnenin een uitgebreid godsdienstig systeem, dat slecht is en heerschappij voert (Thyatire), de dode vormendienst die hen, die uit dit systeem waren uitgegaan vangt (Sardes). De kleine kracht van een getrouw en veracht getuigenis (Filadelfia), de geestelijke trots die Christus buitensluit (Laodicea), dat zijn allemaal hoofdstukken van een dieptreurige geschiedenis als we alleen het werk van de mens bekijken, maar wonderbaar als we het geduld en de onveranderlijkheid beschouwen van Hem, Die temidden van de zeven gouden kandelaren wandelt. Hij staat klaar om te komen, om Izebel en die bij haar horen te oordelen, om over Sardes te komen als een dief, om Laodicea uit zijn mond te spuwen, maar beladen met beloftes voor de overwinnaars. Hij komt, Hij is nog niet gekomen, de Christenheid is door God nog niet aan de kant gezet; zo ernstig als haar toestand ook is, hoe groot haar verantwoordelijkheid ook is, ze is nog het voorwerp van Zijn ondersteuning. De waarschuwingen worden gegeven om haar aan te zetten om zich te bekeren. Maar haar afval tekent zich steeds meer af ondanks de uiterlijke dingen, de hoge pretenties en de talrijke activiteiten; het getuigenis van Filadelfia neemt aan de afval deel, wat onder geen enkele voorwaarde volmacht geeft om het te verlaten, integendeel. Laten we luisteren naar Hem die zegt: „Ik kom spoedig Houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon zal wegnemen”.

De afval wordt beëindigd na de opname van de Gemeente.

Wat zal het einde zijn? De aandachtige lezer van het Nieuwe Testament zal er zich van overtuigen dat de ontknoping helemaal niet tot stand zal komen door de overwinning op aarde van een herstelde Kerk, maar door de komst van die Heer. Hij komt om eerst om de Zijnen op te halen en dan om „hen, die op aarde wonen” te oordelen. Dat zal „de dag des Heren” van 2 Th. 2 wezen, en „die dag komt niet, tenzij eerst de afval gekomen is” (vs.3). Dat wil zeggen de verloochening van het Christelijk geloof door datgene wat nog gedurende enige tijd de geweldige gedaante van het bouwwerk van de Christenheid zal bewaren. Gelijkijdig hiermee zal de verloochening plaatsvinden door de Joden die in hun land teruggekeerd zijn naar hun God. „En dan zal de wetteloze geopenbaard worden” (vs.8), „de mens van de wetteloosheid” (vs.3), anders gezegd: de Antichrist.

De afval is op het ogenblik bezig en gaat erg snel, maar ze is nog niet openbaar geworden. Ze zal plaatsvinden als de ware Kerk opgenomen zal zijn. De ontwikkeling van een godsdienstige belijdenis zonder leven is nog niet compleet. Ze zal het zijn als „hem nu weerhoudt” (de Heilige Geest) „uit het midden verdwenen is”, evenals ook „wat weerhoudt” (alles wat God in Zijn regering gebruikt om deze ontwikkeling te bedwingen) (vs.6-7). Maar „de verborgenheid van de goddeloosheid”, die vanaf de tijd van apostel werkzaam was, staat klaar om in het volle daglicht tevoorschijn te komen. Alles zal zich inderdaad voor het voetlicht brengen van wat men de grote acteurs van de eindcrisis noemt - een crisis die opgelost zal worden door de hemelse verschijning van de Heer. Onder hen is „het grote Babylon”.

Het grote Babylon.

Zoals we zo-even opgemerkt hebben zal, wanneer eenmaal de ware Kerk in de hemel opgenomen is, het grote huis, dat op de aarde leeg gelaten is, voor een tijd het prachtigste maar tevens het bedrieglijkste voorkomen hebben. De eenheid van de zogenaamde

christelijke wereld zal er zijn, maar in dit trotse Babylon, overdadig en indringend, dat symbolisch door hf.17 van de Openbaring beschreven wordt, en waarvan hf.18 de weergaloze rijkdommen en invloed opsomt. Het grandioze Romeinse bouwwerk, „het meest imposante organisme van de wereld van haar tijdgenoten, vast op haar grondveste, moeilijk te schenden", volgens het zeggen van een bevoegd historicus, zal met al haar imponerende uiterlijk bestaan. Temidden van dit eeuwenoude systeem zal zich, in een totaal godsdienstig „Babel" (verwarring) de afval van de christenheid voltrekken. Orthodoxen, protestanten, katholieken, deze woorden zullen niet meer tellen. Op het voorhoofd van de „grote hoer" zal „een naam geschreven zijn: het grote Babylon".

Dit Babylon, de nabootsing van de Bruid van het Lam, zal nauw betrokken zijn bij de wederoprichting van het Romeinse Rijk. Het Lam zelf zal geïmiteerd worden; zij zal zelfs een ogenblik deze heerschappij houden over de tijdelijke macht waarvan de onderzoekers het stramien hebben gemaakt van de geschiedenis van het Pausdom. Ze zal „op een scharlakenrood beest zitten" (het keizerlijk Rome), als de „grote stad, die het koningschap heeft over de koningen van de aarde". Ze heeft dit koningschap in het verleden gehad in meerdere of mindere mate. Ze heeft het voor een tijd verloren, maar haar religieuze macht is versterkt geworden door dit zich terugtrekken in zichzelf, en ze heeft meer dan ooit haar geestelijke waarden in dienst van haar aanzien in de wereld gesteld. Ze is nu klaar om dit „koningschap" te herstellen, en de nieuwe houding en de nieuwe taal van haar hoofd zijn heel geschikt om de moderne wereld te trekken en om de massa's terug te winnen. Het is duidelijk dat wie slechts over het systeem spreken hetniet over de personen en niet over het werk van God hebben. God gebruikt de instrumenten die Hij wil en zoals Hij het wil, zodat de hoofdpunten van het Christendom tot nu toe geleerd worden, hoe misvormd en verstrikt ze ook zijn door de tradities die naast en boven de Schrift gesteld zijn. Daar zal niets meer van bestaan als Babylon zal regeren en als onder de kromstaf van Rome de eenheid van de afvallige Christenheid verwerkelijkt zal worden.

Maar spoedig zal het gezegd worden: „Want in één uur is zij verwoest" (18:19), „in één uur is uw oordeel gekomen" (18:10). De burgerlijke macht („de tien horens die u op het beest zag") zal haar verwoesten: „die zullen de hoer haten, en haar verwoest en naakt maken, en zij zullen haar vlees eten, en haar met vuur verbranden" (17:16-17).

„Ga uit het midden van haar, mijn volk". Er zal geen tijd meer voor zijn als het oordeel zal losbarsten. Het wordt vooruit gezegd, zoals alle dingen die, de door Jezus' gezonden engel, „getuigt in de gemeenten" (22:16), opdat hij, die oren heeft en die hoort, door de woorden van de profetie onderricht, nu de positie inneemt waartoe de Heer hem roept. Het bevel, zich van het kwaad te scheiden, in 2 Tim. 2 is persoonlijk, maar het wordt gegeven, opdat hij die zich afzondert zich met anderen op het ware en enige fundament bevindt; de oproep om Babylon uit te gaan richt zich tot een volk, dat volk, dat de Heer wil vinden en Hem verwacht.

Alleen, dat dat op zijn beurt niet slechts een lege belijdenis is, het zou schuldiger zijn dan alle andere. Bevestigen te zijn „hen, die de Heer aanroepen uit een rein hart" loopt gevaar een arrogantie zonder werkelijkheid te worden, de ergste grootspraak van Laodicea, en dat zou niet meer betekenen een naam toevoegen aan de bedroevende lijst van de sekten die de Heer zal uitspuwen. Het gaat er niet om alleen maar te zeggen, maar te laten zien dat men „geloof, gerechtigheid, liefde, vrede" najaagt met een hart dat niet verdeeld is.

Is het zo met ons? Ik spreek tot hen die redenen hebben om God te danken voor het feit dat hun ogen geopend zijn over wat de Kerk volgens het Woord is. Laten wij erkennen, terwijl we ons nederig opstellen, dat wij dit eenvoudige en goede getuigenis niet gegeven hebben, waartoe wij het voorrecht hebben uitgenodigd te worden. Waar de Heer zo goed is ons nogmaals Zijn stem te doen horen om ons aan Zijn belofte te herinneren en ons te waarschuwen, laten wij onze oren niet sluiten. „Ik kom spoedig”, zegt Hij. Verwachten wij hem?

Laten we oppassen - en het is te wensen dat dit in het bijzonder overdacht wordt door de jeugd, die verleid wordt om haar eerstgeboorterecht te verkopen -, als we naar de vaak ontroerende stemmen van christenen luisteren als het over de eenheid gaat, zal die denkbeeldige eenheid, ons geestelijk niet vooruit doen gaan, maar we zullen achterop komen, op de onzekere paden waar deze christenen nog onder zuchten, en we zullen de oprechte zielen schaden in plaats van ze te helpen.

We hopen dat de Heer ons ervoor bewaart dat we ons beschouwen hetzij als één kerk, hetzij als de kerk. We moeten aan Hem verbonden blijven in afhankelijkheid en onderwerping, om het karakter van hen, die de Heer uit een rein hart aanroepen, te dragen. We moeten de kostbare waarheid van Zijn persoonlijke tegenwoordigheid in de bijeenkomst vasthouden (Matth. 18:20), terwijl ze daar de eenheid verwerklijken, en een voorsmaak genieten van wat spoedig geopenbaard zal worden in de heerlijkheid, en die „jagen” naar Hem, de verheerlijkte Christus, de hoop van de Kerk, - en niet naar Babel.

(Appendix)

- I. *Babel* (of Babylon, de Griekse vorm van de Semitische naam), en Chaldéa (of Sinear), is „het begin van het koninkrijk van Nimrod" geweest, die „begon een geweldenaar op de aarde te worden " na de zondvloed (Gen. 10:8,10). De eerste karaktertrek van Babel is deze trotse bevestiging van macht „voor het aangezicht van de HEERE". Een tweede, die eruit voortkomt, is de menselijke wil die heerszuchtig tegenover die van God gesteld wordt: een verbintenis sluit Jahweh uit om Zijn bevel te dwarsbomen (vgl. Gn. 11:4 en 9:1). Vandaar de straf, door de verwarring (Babel, een verklaring uitdrukkelijk door de Schrift zelf gegeven) en de gedwongen verstrooiing (11:9). Ten slotte komt de afgoderij, waarvan Babylon een middelpunt van oorsprong is (Joz. 24:2).
- II. Deze karaktertrekken kenmerken het historische Babylon van Nebukadnezar. Na in de functie van onderworpenen van de Assyriërs (2 Kon. 17:24) te hebben deelgenomen aan de straf van Israël door de Assyriërs, is het, eenmaal vrijgemaakt en overwinnend, het werktuig van de tuchting van Juda geworden. Het opent de tijd van de volken die nog voortduurt, gedurende welke God, terwijl Hij het koninkrijk van Zijn volk afneemt en de regering aan de heidenen toevertrouwt die ze uitoefent zonder een bestendige heerschappij te kunnen vestigen. Babylon is het gouden hoofd van het grote beeld uit Daniël 2, dat de opeenvolging van de vier wereldrijken van de volken symboliseert. De profeten brengen de weelde van de grote stad naar voren, haar afgoderij (Jer. 50:51), het geweld van haar soldaten (Habakuk 1), de trots van haar koningen, hun verheffing tegen de God van de hemels, waarvan zij de tempel en wat ze eruit hebben gehaald ontheiligen (Dan. 5 : 18-23). Haar val, door middel van de Meden en de Perzen, maakt een einde aan de gevangenschap van Juda, maar de wereldrijken die erop volgen, wat of ook hun respectievelijke kenmerken zijn, blijven trouw aan het oorspronkelijke karakter, want het beeld is één.
- III. Ziedaar het verleden. In de toekomst neemt de Openbaring weer de naam van het Grote Babylon op (vgl. Dan. 4:30) om ze symbolisch toe te passen op de „vrouw zittend op een scharlakenrood beest, dat vol namen van godslasterlijke namen was", Op. 17:3. We zijn dan in het tijdperk van de „dingen die na dezen geschieden zullen", maar waarop „dezen" uitlopen, als het tijdperk van de Gemeente eenmaal afgesloten is (dat niet tot de profetie behoort). Het verheerlijkte Lam heeft het boek genomen en verbreekt er achtereenvolgens de zegels van. Het vierde wereldrijk, het Romeinse Rijk, herleeft: dat is „het beest" dat „was, en is niet; en het zal opkomen uit de afgrond en naar het verderf gaan". (17:8-11). Het grote Babylon, de „grote hoer", is voor een tijd met het beest verbonden, met de deugdzaame trekken van het gouden hoofd van weleer (trots, afgoderij, vervolging van de heiligen). Maar het gaat hier over een „verborgenheid", over een macht die zal beweren de heerschappij in naam van een godsdienst uit te oefenen, in werkelijkheid in de volledige afval, zodat het beest dat haar draagt „vol namen godslasterlijke" is. Ze zit op de „zeven heuvelen" dat zonder enige mogelijke dwaling Rome aanduidt, en ze heeft „de heerschappij over de koningen van de aarde" (vs.9,18). Ze kent zichzelf op leugenachtige wijze de plaats van de Bruid toe die met Christus zal heersen, terwijl ze slechts een hoer is die onreine verbindingen onderhoudt met de vorsten die door haar schijn verleid en door haar toverij dienstbaar gemaakt worden (17:4, 18:23). Ze zal haar verbazingwekkende kerkelijke organisatie en haar geestelijke greep op de massa's (ze zit op veel wateren) ter beschikking stellen van de burgerlijke macht. Zij zal deze wederzijds gebruiken om

haar rijkdommen en haar goede naam nog te vergroten. In het kort gezegd: Als zij op het toppunt van haar macht is gekomen, zal zij een godsdienstige belijdenis meedragen die onder het Romeinse purper en scharlaken de belijdenissen samenbrengt waarin de hedendaagse Christenheid verdeeld is. Al het christendom zal dan verdwenen en overschaduwd in de algemene afval. Dit goddeloze en zondige stelsel zal weldra wreed gevonden worden door diegene die er van geprofiteerd hebben. De politieke macht, „de tien koningen en het beest" zullen gehaat worden en ten slotte van zijn rijkdommen en zijn invloed ontbloot en vernietigd worden (Op. 17:16). Zijn val, betreurd door allen die van zijn weelde leefden en in het algemeen door al de voorstanders van de beschaving die het leidde, zal met vreugde in de hemel gevierd worden, als het aankondigingsteken van de bruiloft van het Lam en van Zijn openbaring in heerlijkheid (18, 19:1-5).

IV. Maar als eenmaal de christenheid verdwenen is, worden de naam en de geest van Babylon teruggevonden in de loop van de profetische gebeurtenissen die zullen volgen. Ze komen alle samen uit in de „grote dag des Heren" waarop de eindoordelen over de vijanden van Christus en van Zijn volk (het trouwe overblijfsel) elkaar zullen opvolgen. Deze oordelen, verschillend al naar de vijanden zijn, zullen allen op het grondgebied van Israël of zijn grensstreken (Edom) verricht worden. Dat zal het voorwerp van de begeerte of van de wedijver zijn waarheen de volken en hun oversten verzameld zullen worden om vernietigd te worden. Nu is de merkwaardigste profetie in deze misschien wel de last over Babel, in Jes. 13-14: als het om het oordeel van het historische Babel gaat, nog toekomstig toen de profeet schreef, is dit oordeel zelf slechts een beeld van de toekomst. We vinden daar een geweldig samenvattend schilderij van de laatste crisis, wanneer in het rumoer en de verwarring van Babel de aaneensluiting zal plaatsvinden waar we zojuist over gesproken hebben. Samengekomen om sterk te zijn (Joel 3:9-12) in grote tegen elkaar gerichte statenbonden, maar in werkelijkheid allemaal tegen Christus gericht, zullen de gegroepeerde volken zich onoverwinnelijk vinden; ze zullen zeggen: „Vrede en veiligheid", en ziedaar, „dan zal een onverwacht verderf hun overkomen, zoals de barensweeën een zwangere vrouw, en zij zullen het beslist niet ontvluchten", 1Thess. 5:3.

Drie grote vijanden liggen onder de vloek, die tegen Babylon is uitgesproken in deze last.

1. Het hoofd van het Romeinse rijk en zijn legers, waarvan Op. 19:11-21 ons de nederlaag beschrijft te Armageddon, door de Koning der koningen, die uit de hemel komt met Zijn legers en het Beest met de valse profeet in de poel van vuur en zwavel gooit. Door zijn vroegere verbinding met de afvallige Christenheid doet men aan het karakter van Babylon mee. Daartegenover zal datgene wat dan vernietigd wordt, geslagen door de steen die zonder handen afgehakt wordt, het beeld zijn waarvan, laten we dat niet vergeten, Babylon het gouden hoofd is. De val van het historische Babylon en de terugkeer uit de gevangenschap dankzij Cyrus hebben slechts zeer gedeeltelijk Jes. 14:3-11 vervuld: het is te Armageddon dat „de stok der goddelozen, de scepter der heersers" op een totale en definitieve wijze gebroken zal worden. Dan zal de tijd van de wereldrijken van de volken, Babylonisch in hun beginsel zelf, beëindigd worden.
2. Op dezelfde tijd zal de Antichrist vernietigd worden, de wetteloze, de mens van de zonde, de zoon van het verderf, de koning in Judea, de valse profeet die de macht van

Satan zal hebben uitgeoefend ten gunste van de keizerlijke Romeinse macht. Er is gedacht dat er „de één of andere vreemde eenheid, onder invloed van de wereldl idie samenwerkt met de valse Messias (zie Op. 13 en 2 Thess. 2), tussen het afgodische romanisme en het afgodische judaïsme" zal zijn (J.N.D.). Het is ook mogelijk dat de Antichrist zich alleen ten volle als valse profeet ontmaskert na het einde van de Christenheid (hij wordt slechts valse profeet genoemd in Op. 19:20 en 20:10); hij oefent dan de „verleiding der ongerechtigheid" uit, oorspronkelijk duivels, zowel in het Romeinse rijk (Op. 13:12-16) als in Judea (Dan. 11:36-39; 2 Thess. 2:4). Hij zal profiteren zowel van de christelijke afval (hij ontkent dat er een Vader en een Zoon is) als van de Judaïstische (hij loochent dat Jezus de Christus is), volgens 1 Joh. 2:22. Men kan niet anders dan in Jes. 14:12-20 hem herkennen in die „morgenster, zoon van de dageraad", die ten onrechte de plaats van Christus inneemt (vs.13-14), zoals de grote hoer die van de Gemeente heeft ingenomen, en wiens beeld als het ware bovenop dat van het Beest en op dat van Babylon waarvan de koning in de verzen 16 en 17 aangesproken wordt, een plaats krijgt.

3. Ten slotte verschijnen in dezelfde last over Babylon ook de Assyriër en „alle volken", die met hem verenigd zijn en Israël tot dienstbaarheid hebben gebracht. We weten dat de Assyriër de grote vijand van het volk van God is, en ook de laatste, na de eerste geweest te zijn, voordat de regering aan de koninkrijken van de volken werd toevertrouwd. Hij zal menen dat hij het „land des sieraads" aan het Romeinse beest kan bestrijden en zal het aan zich onderwerpen. Als de westelijke macht vernietigd is zal hij er zijn voordeel uit trekken en Jeruzalem belegeren, maar dat om daar door Christus vernietigd te worden, wanneer „Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg", Zach. 14:4. Even later zullen de verbonden volken vernietigd worden in het land van Edom. Dit alles wordt in Jes. 13-14:24-27 uitgeroepen. Chaldea zal deel uitmaken van deze Assyrische statenbond, zoals het vroeger deel uitmaakte van het koninkrijk van Ninevé. Het zal hem vooral zijn fundamenteel karakter van verwarring (13:2-8) opleggen, tijdens dit eindconflict van de Messias als Verlosser van Zijn volk. Babylon ten slotte, zal evenals Edom definitief vernietigd worden, terwijl de andere volken, onderworpen, weer zullen leven tijdens de duizendjarige regering (Jer. 50:26-32; Jes. 13:19-20).

Laten wij ons in deze niet bedriegen. Alles wat de mensen proberen op poten te zetten door zich te verenigen, als eertijds de mensen van de vlakte van Sinear om zich een naam te maken en niet verstrooid te worden bereidt in werkelijkheid deze uiterste verwarring van de volken voor. Die zal zich almeer openbaren wanneer hetgeen „dat tegenhoudt" er niet meer zal zijn. Het zal uitlopen op de omverwerping van alle aardse machten. Babel is het gemeenschappelijk zegel dat hun door God is opgedrukt. Ze zullen zich gereedmaken, verschillend en toch allemaal samen, „tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfd: laat ons hun banden verscheuren en hun touwen ver van ons werpen!".

***Maar „Die in de hemel woont, zal lachen, de HEERE zal hen bespotten.
Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen.
Ik heb Mijn Koning toch gezalfd
over Sion, Mijn heilige berg.
Nu dan, koningen, handel verstandig...." (Psalm 2).***